

Gyermekbántalmazás Magyarországon

ATV – Start plusz, 2011. március 31., Mellik Éva

http://atv.hu/cikk/20110331_gyermekbantalmazas_magyarorszagon

Mellik: – Legutóbb egy miskolci hír sokkolta az országot: egy három hónapos csecsemőt vertek össze annyira, hogy szinte nem maradt ép végtagja, minden csontja eltört. Havonta átlagosan két gyermek lesz bántalmazás áldozata. Vendégem Soltész Krisztina, „A Nők Világa Alapítvány” kuratóriumának elnöke. A statisztikai adatokból az derül ki, hogy akinek sikerül megélnie az első évét, az már nyert. Ezt borzasztó elolvasni is. Ez így van?

Soltész: – Azt gondolom, hogy az az adat, hogy havonta két gyermek lesz áldozata a fizikai bántalmazásnak, az a halálos áldozata lesz a fizikai bántalmazásnak, mert sajnos nagyon sok gyerek áldozata. Az első év, amiről Ön beszélt az arról szól, hogy a szülés, a terhesség bizonyos hölgyekben előhozhat egyfajta pszichózist. Beszélünk a posztpartum pszichózisról, a gyermekágyi pszichózisról. Ebben a helyzetben sajnos a nő nem ura a saját tudatának, olyan dolgokat képes tenni, amelyekről nem is tud. De ezek csak azok az esetek, amikor a pszichózisról beszélhetünk.

Az esetek nagy részében arról van szó, hogy a szülés, a csecsemő nevelése egyfajta krízisállapot, jó értelemben véve, de rossz értelemben véve is. A kapacitásokat erősen megterheli. És ha valakinek az érzelmi kapacitásai, erőforrásai szűkösek, akkor bizony előfordulhat, hogy olyan viselkedésmódokhoz nyúl, amelyek a gyerek bántalmazásához vezetnek.

Mellik: – Ilyenkor ő nem is gondolja át, hogy mit tesz? Nem fogja fel, akkora depresszió uralkodik el rajta? Próbálok elképzelni, hogy ez ilyenkor hogy működhet egy nőben?

Soltész: – Nagyon sokszor nem az a célja ugye a nőnek, hogy meggyilkolja a gyermekét.

Mellik: – Elhallgatassa, mert annyira sír?

Soltész: – Igen, meg szeretné a stresszforrást szüntetni. És nagyon gyakori egyébként, hogy megrázzák a csecsemőt, és erről beszél valószínűleg ez a statisztika, hogy az első életévben van a legtöbb ilyen eset. Ugyanis a csecsemő nagyon kis védtelen lény, és a rázás bizony halálos következményekhez vezethet, és egyébként ez a rázás az, ami a legtöbb csecsemőbántalmazásban a halálok.

Mellik: – Szerintem ebbe sokan bele sem gondolnak, hogy ez mivel járhat. Ha nem halál, akkor is olvastam, hogy szörnyű, tartós következményei lehetnek a kisbaba további életére nézve egészségileg, ha megrázzák. Ezek mik, ha tudna erről egy kicsit beszélni?

Soltész: – Idegrendszeri sérülések, akár a gerinc sérülései, tehát nagyon sokféle probléma adódhat ebből hosszú távon.

De érdemes egyébként kettébontani, hogy miről is van szó itt szülés után. Egyrészt létezik egy „baby bluesnak” nevezett állapot, ami szülés után néhány nappal merül fel. Itt egy eufórikus állapot váltakozik a depresszív állapottal, a sírás a nagy boldogsággal. Előfordulhat, hogy az anya bizonytalanul érzi a kapacitásait, hogy fel tudja-e ő nevelni a gyermekét. Ez az állapot viszonylag gyakori, de nagyon hamar elmúlik.

A másik állapot a szülés utáni depresszió – csak azért akarom külön venni, mert ezek különböző problematikák –, amely néhány hónappal a szülés után jelentkezik, elhúzódik, de általában a gyermek első életévével bezárólag vége van, tehát ez egy elhúzódó állapot. Az anya azt érezheti, hogy képtelen a gyerekével foglalkozni, úgy érzi, hogy nem tud eleget adni neki, igazából egy idő után már nem is érdekli, hogy mi történik a gyermekével. Ez a gyermek elhanyagolásához vezethet.

Mellik: – Milyen megoldások lehetnek? Ott van a család, a környezet.

Soltész: – Így van. Ebben az esetben fontos, hogy a család közbelépjen, esetleg pszichoterápiás segítséget kapjon az anyuka.

És a harmadik, legsúlyosabb fázis, ami igazából 1000 szülő nőből 1 esetében történik meg, ez a szülés utáni pszichózis, amikor az anyukának már téveszméi is vannak, hallucinál. Ebben az esetben mindenképpen fontos, hogy orvoshoz forduljanak, amint észreveszik, hogy bizarr gondolatai vannak, nagyon furcsán viselkedik, akkor mindenképpen érdemes, mert ha a téveszme a gyerekkel kapcsolatos, akkor esetleg ellene fordulhat.

Viszont van olyan, mint amit az előbb említettem, hogy az anyuka ebben a krízisben idegileg kimerül, nincsenek érzelmi erőforrásai, kapacitásai arra, hogy a gyermeket jól nevelje, ápolja, gondozza, és ebben az esetben előfordulhat, hogy fizikailag bántalmazza. De ez nem ugyanaz a két történet.

Mellik: – Ez öröklődhet? Viheti-e a mintát a szüleitől ő is tovább, és ő is ugyanezt teszi a saját gyerekével?

Soltész: – Igen, ha hosszútávon történik ez a fizikai bántalmazás, vagy akár érzelmi bántalmazás, akkor a transzgenerációs örökítés révén, tehát tanulás révén ugyanezt továbbviheti a saját gyerekeire, illetve egy bántalmazott gyermektől nagyon gyakran válik bántalmazott felnőtt, hiszen megtanulta ezt a viselkedésformát, és ugyanúgy keresi azokat a helyzeteket, ahol őt bántalmazhatják, illetve ellenazonosulás is történhet, és akkor ő válik bántalmazóvá felnőttkorában. Ezért fontos, hogy megállítsuk ezeket a folyamatokat, mert gyakorlatilag ezek az emberek nagyon nehezen tudnak egyenrangú viszonyrendszerben gondolkodni, felnőttkorukban is keresik majd az alá-, fölérendeltségi helyzeteket.